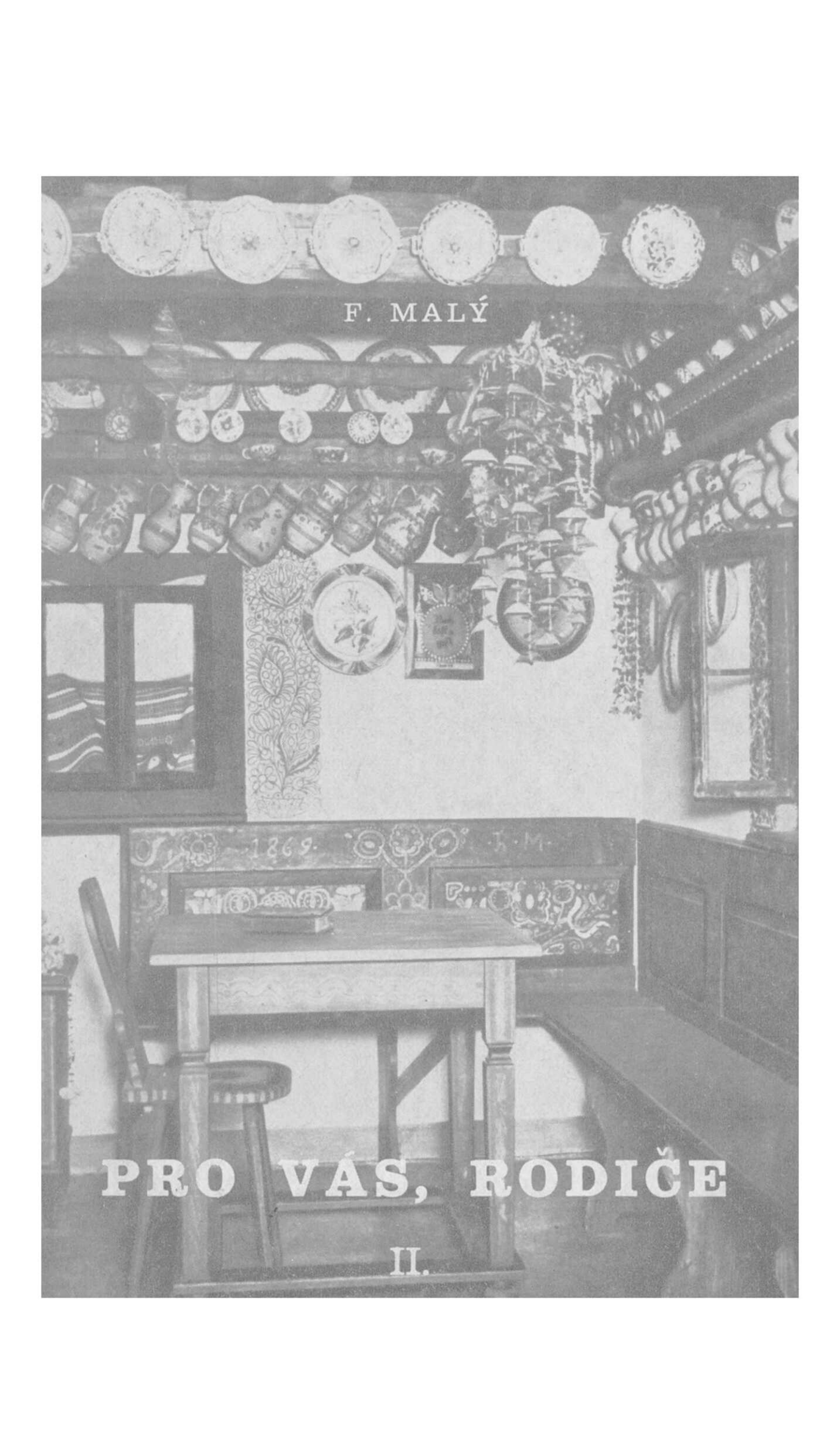

F. MALÝ

PRO VÁS, RODIČE

II.

F. MALÝ

PRO VÁS, RODIČE
II.

PRVNÍ UČENÍ O BOHU V RODINĚ

Křesťanská akademie v Římě 1964

S církevním schválením

**Vydala Křesťanská akademie
Roma, Via della Conciliazione, 1**

Ú V O D E M

Květina se obrací k slunci a ještě více duše dítěte k slunci své duše - k Bohu. Nejkrásnější chvíle rodičů s dítětem jsou ony, kdy k němu mluví o Bohu, když se modlí s ním, když se modlí nad ním.

V tom také je nejlepší základ pro životní a jednou i věčné štěstí vašeho dítěte. I kdyby se snad stalo, že by svět strhl do kalu špatnosti i vaše dítě, ten nejlepší základ v Bohu, který jste mu dali již v nejútlejším věku, v něm zůstane, a přijde chvíle, že se vaše dítě s pomocí Boží zase vzpamatuje.

Státník Randolf říkával » Stal bych se popíračem Boha, kdybych se nebyl upamatoval na svou maminku, jak brávala mé malé ručky ve své ruce a učila mě se modlit. « A spisovatel Klement Brentano píše » Když jsem bloudil bez víry, vzpomněl jsem si, jak má matka, když jsem byl ještě malý chlapec, za noci se nadě mnou skláněla, modlila a dělala mi křížek na čele. To byla jediná nitka, která mě zachránila. «

Jak k malému dítěti mluvit o Bohu, jak toto dítě učit mluvit s Bohem ? Tyto řádky vám k tomu podávají pomocnou ruku. Sdělte, jak se vám podle toho pracuje, v čem jste získali svou zvláštní zkušenost a co byste v tomto směru ještě potřebovali.

1. *Bůh*

Na polní cestě sedělo dítě. Kolem šel kněz. Dítě pěkně pozdravilo. Kněz vlídně odpověděl a otázal se » Umíš udělat kříž ? « Dítě se usmálo a zbožně se požehnálo svatým křížem. V tom přichází jeho maminka. Práví knězi : » Zeptejte se ho na něco z katechismu. Umí pěkně odpovídat. « Kněz mu dal několik prostých otázek a dítě na všechny hbitě a přesně odpovíдало. Matka dodává » Dejte mu i těžší otázky. Musí to vědět ! « I na ty bezpečně a správně dalo odpověď.

Kněz se přesvědčil, že dítě na svůj věk má velmi důkladné náboženské vědomosti. Zeptal se matky : » Kolik je mu let ? « » Za dva měsíce mu bude šest. Umí se i pěkně modlit. Vyzkoušejte ho ! « Kněz se optal : » S kým mluvíš, když se modlíš ? « » Mluvím s Pánem Bohem. « » A jak mluvíš s Pánem Bohem ? « » Tak jako s maminkou. « » Čím budeš, až budeš velký ? « » Ještě nevím. Budu se za to modlit, aby mi to Pán Bůh řekl. « » Jak ti to Pán Bůh řekne ? « » Řekne mi to sám do mého srdce nebo mamince nebo velebnému pánovi, u kterého se zpovídám. « » A z čeho se zpovídáš ? « » No, dělám nějaké chyby, ale vyzpovídám se z toho a Pán Bůh mi to odpustí. «

Bylo opravdu milé poslouchat onoho chlapce, jak pohotově odpovíдал. Kněz se otázal matky, jak

je to možné, že v tak nízkém věku je tak dobře nábožensky poučen. Odpověděla » Každý den ho něčemu naučím. Když se obléká, když snídá, než usne, když jde se mnou a při jiných příležitostech mu vypravuji o Pánu Bohu, o náboženských věcech. Děje se to obyčejně krátce, a proto bez únavy pro dítě. «

V tom je tajemství úspěšného náboženského vyučování dítěte ve věku předškolním : mluvit k němu častěji při různých příležitostech denního života, a to obyčejně krátce, a nikoli jen někdy a k tomu ještě dlouho a školsky nudně. Začni ještě dnes. Škoda každého dne, neboť právě v útlém věku je dítě nejvíce vnímavé pro pravdy Boží. Nemá v sobě ještě žádnou zábranu vážnějšího přestupku proti Bohu, je v křestní nevinnosti a jeho duše je mocně puzeána k Bohu milostí posvěcující, neoslabenou silou víry, naděje, lásky a sedmým darem Ducha svatého. A začínej vždy s Bohem aspoň střelnou modlitbou : » Bože, pomáhej ! «

1. *Kdo ti dal maminku ?* - Pán Bůh. Pán Bůh tě má rád. Dal ti tak hodnou maminku ! Máš rád(a) Pána Boha ? Ano ?

2. *Kdo ti dal tatínka ?* - Pán Bůh. Pán Bůh tě má rád. Proto ti dal tak hodného tatínka. Máš rád(a) Pána Boha ? Ano ?

3. *Kdo ti dal nožičky (ukážeme), abys mohl(a) běhat ?* - Pán Bůh.

4. *Kdo ti dal ručičky (ukážeme), abys mohl(a) hrát... ?* Pán Bůh.

5. *Kdo ti dal oči (ukážeme), abys mohl(a) vidět ?* - Pán Bůh.

6. *Kdo ti dal ústa (ukážeme), abys mohl(a) jíst, mluvit ?* - Pán Bůh.

7. *Kdo ti dal uši* (ukážeme), abys mohl(a) slyšet ? - Pán Bůh. - Pán Bůh tě má rád. Máš také rád(a) Pána Boha ? Ano ? Říkej se mnou : » Pane Bože, já tě mám velice rád (a). Pomáhej mi a opatruj mě. « (Častěji to s dítětem opakujeme. Může to být část ranní a večerní modlitby.)

8. *Kde je Pán Bůh ?* - Pán Bůh je v nebi (ukážeme), na zemi (ukážeme) a na každém místě (ukážeme). Na každém místě : » Zde ve světnici, v kuchyni, v komoře, na chodbě, na půdě, ve sklepe, na dvoře, v zahradě, na ulici, na poli, v lese (podle potřeby vyjmenujeme ještě další místa a přitom vždy ukazujeme). Pán Bůh je všudy (ukážeme rukou kolem sebe).

9. *Kde je Pán Bůh nejraději ?* - Pán Bůh je nejraději v duši (ukážeme na srdce dítěte) hodného chlapečka - děvčátka.

10. *Vidíš Pána Boha ?* - Pána Boha nevidíš. - Pána Boha nevidíš ani ve své duši (ukážeme), ani kolem sebe (vyjmenujeme jednotlivá místa a přitom ukazujeme).

11. *Kde Pána Boha uvidíš ?* - Pána Boha uvidíš v nebi. Ach, tam je krásně ! - Často říkej Pánu Bohu : » Pane Bože, ty jsi v nebi. Já tě mám rád. Těším se, až tě v nebi uvidím ! «

12. *Vidí tě Pán Bůh ?* - Pán Bůh tě vidí. - Vidí tě, kam chodíš, vidí tě, co děláš doma, venku (na dvorku, na zahradě, na poli atd.), vidí tě, jak si hraješ, jak jíš, jak posloucháš. Také tě slyší, co povídáš. (Rozvést podle potřeby ještě více). » Oko Boží všechno vidí, Pána Boha nikdo neošidí. «

13. *Z čeho má Pán Bůh radost ?* - Pán Bůh má radost z toho, když mu říkáš, že ho máš rád, a když se modlíš, když pěkně posloucháš tatínka a

maminku, když jsi ke každému hodný (hodná), jiným nenadáváš, jiné nebiješ, když si pěkně a slušně hraješ, když si bez dovolení nevezmeš, co není tvoje (rozvedeme), když se přiznáš, mluvíš pravdu, nelžeš. (Podle potřeby doplníme, ještě dalšími případy.) Takový chlapec (děvče) je hodný (hodná).

Pán Bůh má z tebe radost, když jsi hodný chlapec (hodné děvče). Jaký (jaká) jsi? Jsi hodný (hodná)? V čem nejsi hodný (hodná)? V čem se polepšíš? Říkej se mnou: » Pane Bože, odpusť mi, že jsem nebyl(a) hodný(á), že... (připomeneme chybu dítěte). Já ti slibuji, že se chci opravdu polepšit. Už... « (ted' řekneme, v čem zvláště se má dítě polepšit).

14. *Co máš z toho, když děláš Pánu Bohu radost?* - Pán Bůh tě má za to velice rád, pomáhá ti, opravuje tě (rozvedeme), a když umřeš, vezme tě k sobě do nebe. V nebi u Pána Boha budeš se pořád jen radovat. Je tam moc dobře. V nebi je všechno krásnější než doma u vánočního stromku, v nebi je krásněji než v kostele, na svatbě, když si hraješ, když přijede strýček, teta, babička, dědeček a přiveze ti něco moc dobrého atd. V nebi je všechno moc a moc krásné, ale nejkrásnější je Pán Bůh.

15. *Co se Pánu Bohu nelíbí?* - Pánu Bohu se nelíbí, když chlapec (děvče) se nechce modlit, když neposlouchá tatínka a maminku, když jiným nadává a jiné bije, když se chová neslušně nebo dělá neslušné věci, když bez dovolení si bere něco, co není jeho (podrobněji), když lže, nechce se přiznat, svádí na jiné (doplnit podle potřeby) atd.

Byl(a) jsi takový(á), že jsi... (Pomůžeme dítěti najít jeho hlavní chybu). Už se polepšíš? V čem

nejvíce ? (Pomůžeme dítěti učinit dobré předsevzetí, a to v jedné určité věci)... Říkej se mnou :
» Pane Bože, odpusť mi, že jsem byl(a) nehodný, (á), že jsem... (připomeneme chybu dítěte). Já ti slibuji, že se chci opravdu polepšit. Už...« (ted' připomeneme, v čem se má dítě polepšit.) Pán Bůh ti to odpustil a má tě rád, že chceš se polepšit.

16. *Vidí Pán Bůh, co děláš ?* - Pán Bůh vidí všechno, co děláš. Před Pánem Bohem se nemůžeš schovat. Pán Bůh vidí také potmě. Mařenka (uvedeme jméno hodného dítěte) je hodná a poslušná. Pán Bůh to vidí. Pán Bůh to ví. Pán Bůh má rád Mařenku... - Pepa (uvedeme jméno dítěte, známého svou neposlušností) je nehodný a neposlušný. Pán Bůh to vidí. Pán Bůh to ví. Pánu Bohu se to nelíbí.

17. *Slyší Pán Bůh všechno, co povídáš ?* - Pán Bůh slyší všechno, co povídáš. - Pán Bůh to slyší, i když to jen potichounku šeptáš. (Při posledních slovech úplně ztišíme hlas).

18. *Je Pán Bůh jenom jeden ?* - Ano, Pán Bůh je jenom jeden. (Ukážeme jeden prst.) Otec je Pán Bůh, Syn je Pán Bůh, Duch svatý je Pán Bůh. Pán Bůh je Otec, Syn a Duch svatý. (Vícekráte opakujeme.) Říkáme: » Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.« (Přitom děláme kříž. Nejprve sami, potom vezmeme ručku dítěte a pomáháme mu udělat znamení svatého kříže. Vícekráte to opakujeme.) - Později, asi až před školní docházkou, doplníme : Pán Bůh je ve třech (ukážeme na prstech) osobách. Tři božské osoby jsou Otec, Syn a Duch svatý.

2. *M o d l i t b a*

Když dítě často slyší, jak je k němu Pán Bůh dobrý, pak rádo k němu mluví, rádo se modlí. Musí však být k modlitbě také správně vedeno. Výchova k modlitbě je jednou z nejdůležitějších vašich povinností výchovných. Co je dýchání pro život tělesný, to je modlitba pro život duchovní, náboženský. Stane se někdy, že člověk i velmi těžce onemocní. Dokud však dýchá, dotud ještě žije. Jakmile dýchání zcela ustane, zhasíná i jeho život a duše se odloučí od těla, aby od svého Stvořitele přijala odměnu nebo trest. Modlitba je dýchání duše : dokud člověk se modlí, dotud také jeho duše čerpá sílu od Boha - milost, která mu pomáhá, aby se udržel na správné cestě. Této posile říkáme milost pomáhající.

Kdyby se snad stalo, že někdo podlehně pokušení, zhřeší, je vždy naděje, že opět povstane a půjde správnou cestou Božích přikázání, jestliže se modlí. Kdyby však modlitbu zcela odložil, pak je malá naděje na jeho záchranu, zvláště kdyby neměl nikoho, kdo by se za něho modlil a obětoval.

Můžeme proto říci, že nebe je místo těch, kteří se dobře modlili, a peklo je místo těch, kteří se nemodlili. Proč je u nás poměrně dosti těch, kteří se modlí málo nebo skoro vůbec se nemodlí ? Poněvadž ve svých dětských letech nebyli správně vedeni k modlitbě, a proto si ji ani nezamilovali.

Jak máme vést dítě správně k modlitbě ? - Především vypravujeme často dětem o Bohu, jak je dobrý, co všechno máme od něho. Tak se probouzejí v dítěti city vděčnosti, lásky a důvěry. Není pak nic snadnějšího, než říci : » Poděkuj Pánu Bohu za to, že... Pros Pána Boha o... « a podobně.

V tom smyslu musíme nejprve dítě učit mluvit k Pánu Bohu, tj. modlit se. V tom směru se u nás často chybuje. Děti jsou učeny různým modlitbičkám, často rýmovaným, které pak odříkávají bezmyšlenkovitě jako nějakou básničku, ale přitom nemluví uvědoměle s Bohem. Třebas se přitom srdce dítěte svým způsobem povznáší k Bohu, nedovede opravdu ze srdce něco Bohu povědět, nedovede se vlastně modlit.

Podobně to vypadá, když později se naučí jen pamětným modlitbám dospělých a jinak nedovede Bohu nic povědět. Nemáme tedy děti učit běžným pamětným modlitbám? Ano, ale teprve tehdy, když na ně svou chápavostí již stačí a když byly nejprve náležitě vysvětleny. Ovšem na prvním místě musíme učit dítě mluvit k Bohu vlastními slovy, tedy modlitbě volné.

Není to tak těžké naučit dítě mluvit k Bohu vlastními slovy. Na příklad : Dítě ukazuje krásné květy a má z nich radost. Řekneme : » Poděkuj Pánu Bohu za ty krásné květy ! « ... Dítě má radost, když slyší pěkně švitořit ptáčky. » Řekni Pánu Bohu, jakou máš radost z těch ptáčků ! « Přijde-me s dítětem na zahradu, kde právě uzrává ovoce : » Poděkuj Pánu Bohu, že nám dává tak dobré třešně... hrušky... jablka... « atd. Pohlížíme s dítětem k hvězdnaté obloze : » Podívej se, kolik je tam hvězdiček a jak jsou pěkné, jak se třpytí ! Ale ještě krásnější je to u Pána Boha v nebi. Řekni Pánu Bohu, jak se těšíš, až přijdeš k němu do nebe ! «

Když děti takto vedeme, jsou velmi vnímavé a dovedou samy navazovat hovor s Pánem Bohem. Matka ukazovala svému dítěti na poli rostoucí obilí a krásně kvetoucí louku : » Podívej se, jak je

to všechno pěkné ! « A dítě na to » Děkuji ti, Pane Bože, že jsi mi dal oči a že to mohu vidět. «

A jindy ukazuje teta na hvězdnatou oblohu » Podívej se, kolik je tam světýlek ! « Děvčátko na chvíli vytrhlo svou ručku z ruky tety a potom jí zase rychle svou ručku podalo. » Proč jsi dala svou ručku pryč ? « » Sepjala jsem ručičky a poděkovala Pánu Bohu za ty krásné hvězdičky. «

Podobně učíme dítě večer děkovat Bohu za všechno, co během dne od něho přijalo, s krátkým zpytováním svědomí, s lítostí z lásky k Bohu a s určitým dobrým předsevzetím pro příští den. Podobně učíme modlitbě ranní s dobrým úmyslem pro celý den.

Na příklad při ranní modlitbě může dítě povědět Bohu » Pane Bože, děkuji ti, že jsi mě nechal dobře se vyspat. Těším se, že zase dnes mě necháš běhat a pěkně si hrát. Opatruj mě po celý den a také tatínka, maminku, Mařenku, Pétu... Pomáhej mi, abych tě dnes doopravdy poslouchal(a) a už... « (zde si řekne něco určitého pro nastávající den, v čem si chce dát zvlášť pozor, podle večerního dobrého předsevzetí).

Při večerní modlitbě opět poděkuje za všechno Bohu a odevzdá se do jeho ochrany : » Pane Bože, děkuji ti, že jsi mě po celý den opatroval, že jsem mohl(a) běhat a pěkně si hrát. Děkuji ti, že jsi pomáhal tatínkovi, mamince, Karlíčkovi, Zdeňce atd. a že jsi je opatroval. Byl jsi dnes se mnou spokojen ? « (Nyní krátké zpytování svědomí za vedení někoho z rodičů nebo starších sourozenců, a potom lítost.) » Pane Bože, já jsem ještě malý chlapec (děvče), a ty jsi velký a svatý Bůh. Ty jsi ke mně tak dobrý, a já jsem dnes... (nyní řekne dítě svou chybu). Odpusť mi to ! Ty máš jen

hodné děti rád. Zasloužil(a) jsem, abys mě potrestal. Prosím tě, netrestej mě, já chci být zítra už hodnější a... » (ted' řekne dítě své zvláštní předsevzetí, v čem se chce nejvíce polepšit).

Nakonec udělá matka dítěti na čele křížek svěcenou vodou a dítě dá Pánu Bohu, rodičům a všem domácím dobrou noc.

Kromě toho učíme děti některým pamětným modlitbám dětského ražení, vám ještě z dětství známým, např.

*Ježíšku, děťátko, přijď ke mně
a učiň hodné dítě ze mne !
Mé srdéčko je tuze malounké,
žádný nesmí do něho,
jenom ty, Jezulátko milounké.
Přijď, milý Ježíšku,
vztáhni svou ručičku,
slyš moje volání,
dej mi požehnání. Amen.
Ježíši můj zlatý
tam v nebeské výši,
kéž andílci tvoji
modlitbu mou slyší !
Maminku ať chrání
a tatínka sílí,
ať vlast naši brání
tví andílci milí.
Požehnání uděl
a všem pokoj svatý !
Modlitbu mou vyslyš,
Ježíši můj zlatý.*

1. *Můžeš s Pánem Bohem mluvit ?* - Ano, s Pánem Bohem mohu mluvit tak jako s maminkou

nebo s tatínkem. - Když s Pánem Bohem mluvíš, tak se modlíš.

2. *Chce Pán Bůh, aby ses modlil ?* - Ano, Pán Bůh chce, abych se modlil.

3. *Slyší tě Pán Bůh, když se modlíš ?* - Ano, Pán Bůh mě slyší, když se modlím. Pán Bůh tě slyší, i když se modlíš docela potichu. I to ví Pán Bůh, když si na něho jen myslíš.

4. *Pomůže ti Pán Bůh, když ho o něco prosíš ?* - Ano, Pán Bůh mi pomůže, když ho o něco prosím. - Někdy pomůže hned, někdy až později. Podle toho, jak si to zasluhujeme a co bude pro nás lepší. Tak ti pomůže, že ti dá to, oč prosíš, nebo něco ještě lepšího. Zač můžeš prosit Pána Boha ? (Pomůžeme dítěti, zač může prosit pro sebe, pro rodiče, sourozence, příbuzné atd.)

5. *Zač máš Pánu Bohu děkovat ?* - Pánu Bohu mám děkovat za to, že mi dal tatínka, maminku,... oči, ruce... (pomůžeme dítěti, zač má děkovat, a také mu řekneme, jak to má povědět) » Pane Bože, děkuji ti, že... «

6. *Kdy se modlí hodný chlapec (děvče) ?* - Hodný chlapec (děvče) se modlí ráno, večer, před obědem a po obědě, před svačinou a po svačině, před večeří a po večeři, když k modlitbě zvoní a nejvíce v neděli a ve svátek v kostele.

7. *Která modlitba je nejlepší ?* - Nejlepší modlitba je Otčenáš. První se modlil tuto modlitbu Pán Ježíš. (Modlitbě Otčenáš učíme dítě obyčejně až v posledním roce před školní docházkou, ovšem tak, že jednotlivá slova této modlitby nejprve postupně vysvětlíme, aby dítě všemu podle své chápavosti porozumělo).

3. *S v ě t*

1. *Co zde vidíš ? Ukaž !* - Sedí-li dítě v místnosti, ukazuje na jednotlivé předměty. Po každé se otážíme : » Co je to ? « ... » Kdo to udělal ? « Potom zavedeme dítě k oknu anebo ještě lépe ven, ukazujeme věci, které tam vidí, a opět se ptáme : » Co je to ? « Pomůžeme dítěti jmenovat, co vidí. Když ukazujeme na dům, zeptáme se » Kdo ten dům postavil ? « ... Když ukazujeme na slunce, tážeme se : » Kdo to sluníčko udělal ? « ... Sluníčko udělal Pán Bůh.

Dítěti připomeneme : » Podívej se, jak tě má Pán Bůh rád. Dal ti sluníčko a ono ti svítí, abys dobře viděl. Dal ti sluníčko a ono hřeje, aby ti bylo teplo... Poděkuj Pánu Bohu za to sluníčko « . (Jestliže dítě nedovede samo poděkovat, pak mu pomůžeme.)

Podobně ukážeme na stromy v zahradě » Co je to ? « ... » Stromy. « » Co na nich roste ? « ... » Jablka, třešně, hrušky... « atd. » Kdo udělal ty stromy ? « ... Pán Bůh. - Dítě opět vyzveme, aby poděkovalo za to všechno Bohu... Podobně ukazujeme květiny, keře, nejbližší zvířata, ptáky a ostatní stvořené věci. Za večera opět ukážeme měsíc a hvězdy. - A potom řekneme : » Slunce, měsíc, hvězdičky, obloha, stromy, kvítka, zajičci, králíci, koníci, kravičky, kozičky atd. (jmenujeme ostatní stvořené věci a pokud možno zároveň ukazujeme)... to všechno je svět. «

2. *Byl svět vždy ?* - Svět vždy nebyl. Jen Pán Bůh vždy byl, je a bude.

3. *Kdo udělal svět ?* - Svět udělal Pán Bůh.

4. *Jak udělal Pán Bůh svět ?* - (Při tom ukazujeme nejbližší stvořené věci.) Pán Bůh to nemusel

dělat tak, jak ty děláš z písku, z hlíny, z plastiliny atd.)... Nebo jak truhlář dělá stůl anebo jak zedníci stavějí dům. (Uvedeme takové přirovnání, které je dítěti nejbližší.) - Pán Bůh jenom chtěl, a už to bylo. My říkáme, že Pán Bůh to stvořil.

5. *Co může Pán Bůh udělat ?* - Pán Bůh může udělat všechno, co chce. Proto o Pánu Bohu říkáme, že je všemohoucí, a modlíme se » Věřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země... «

4. *A n d ě l é*

1. *Od koho jsou andělé ?* - Andělé jsou od Pána Boha. My říkáme Pán Bůh anděly stvořil.

2. *Vidíš vedle sebe anděly ?* - Podívej se kolem sebe. - Anděly nevidíme, protože nemají ani hlavu, ani ruce, ani nohy... atd., nemají tělo, mají jenom duši. Nemají oči (ukážeme), a přece vidí. Nemají uši (ukážeme), a přece slyší. Nemají nohy (ukážeme), a přece se rychle pohybují, rychleji než... (řekneme a ukážeme). Pán Bůh je takové udělal, Pán Bůh je stvořil.

3. *Jací byli všichni andělé ?* - Všichni andělé byli velmi krásní. Krásnější než růže, krásnější než... (vyjmenujeme, co je dítěti nejbližší). Byli tak krásní, jak Pán Bůh ? Ne, Pán Bůh je moc a moc krásnější ! - Andělé byli také poslušní. Všechno udělali, co Pán Bůh chtěl.

Andělé nemuseli chodit do školy, a přece moc a moc toho uměli. Více toho uměli než pan učitel, než... (jmenujeme další). » Uměli toho tolik jako Pán Bůh ? « Ne ! Pán Bůh umí nejvíce, Pán Bůh umí všechno !

Andělé byli také silní (ukážeme) silnější než tatínek, silnější než vítr, bouřka, blesk... (jmenujeme, co je dítěti nejbližší). » Byli andělé tak silní jako Pán Bůh ? « Ne ! Pán Bůh je nejsilnější.

Andělé se měli velice dobře. Byli velice hodní, poslušní a Pán Bůh měl je za to velice rád.

4. *Zůstali všichni andělé hodní a poslušní ?*
Všichni andělé nezůstali hodní a poslušní. Někteří z nich nechtěli Pána Boha poslouchat. Chtěli být sami jako Pán Bůh. » Bylo to od nich pěkné ? « ... Ne ! Bylo to od nich velice ošklivé, byl to velký hřích !

5. *Co Pán Bůh udělal neposlušným andělům ?* -
Pán Bůh neposlušné anděly potrestal. Tak je potrestal, že je dal do velikého ohně, do pekla. To měli za to, že neposlechli Pána Boha. Zasloužili si to ! Neposlušným andělům v pekle říkáme zlí duchové. Nejhorší z nich je Lucifer - ďábel.

6. *Co udělal Pán Bůh poslušným andělům ?* -
Pán Bůh poslušné anděly odměnil. - Tak je odměnil, že je vzal k sobě do nebe. V nebi se radují u Pána Boha. Když ses mamince a tatínkovi narodil a byl jsi ještě maličký(á), tu řekl Pán Bůh jednomu z těch andílků : » Andítku, jdi hned k tomu chlapečkovi (děvčátku) a dobře mi ho opatruj, ať je hodný(á), poslušný(á), ať může přijít do nebe. A andílek hned k tobě přišel a je pořád s tebou.

Tomu andítku říkáme anděl strážný. On je u tebe teď, když zde sedíš, on je s tebou ve světnici, on je s tebou, když si hraješ, on jde s tebou na chodbu, na dvůr, na ulici, do kostela, do školy, na pole atd. (jmenujeme další), on je s tebou u postýlky, když spíš, on tě opatruje a chrání. Ještě

více tě bude opatrovat, když ho o to pěkně poprosíš. Popros svého andělíčka strážného, aby tě opatroval :

*Andělíčku, můj strážníčku,
opatruj mi mou dušičku,
opatruj ji ve dne v noci
od škody a od zlé moci.*

Duši, tělo opatruj,

andělíčku, strážce můj !

*Andělíčku Boží, chraň nám naše tělo,
aby všechny údy silné mělo.*

*Andělíčku Boží, chraň nám naši duši,
aby čistá byla, jak pro nebe sluší.*

*Andělíčku Boží, slyš mou modlitbičku,
opatruj tatíčka, chraň moji matičku !*

5. První lidé

Podívej se : zde je maminka (pokaždé ukážeme), tatínek, bratříček, sestřička, dědeček, babička atd. (jmenujeme další, které má dítě kolem sebe). » Jak se jmenuje bratříček ?... « » Jak se jmenuje sestřička ?... « » Jak se jmenuješ ty ? « (Tážeme se na další.)

Už je tomu dávno a dávno. Nebyl nikdo, ani maminka atd., jenom Pán Bůh. A tu Pán Bůh chtěl, aby byli andělé. A byli andělé. » Vzpomeň si, jací byli všichni andělé ?... « » Co udělal Pán Bůh hodným andělům... ? « » Co udělal Pán Bůh nehodným andělům ? «... » Kterého anděla poslal Pán Bůh k tobě ? «... » A potom Pán Bůh chtěl, aby byl první tatínek a první maminka. A byl první tatínek a první maminka. Jmenovali se Adam a Eva. To byli první lidé.

1. *Kdo udělal (stvořil) Adama a Evu ?* - Adama a Evu udělal (stvořil) Pán Bůh.

2. *Z čeho udělal Pán Bůh tělo Adama ?* - Tělo (ukážeme na celé tělo) Adama udělal Pán Bůh ze země. Ale Pán Bůh nemusel to tělo dělat tak, jak dělá cihlář z hlíny cihlu. Pán Bůh jenom chtěl, aby tělo bylo ze země, a už to bylo.

3. *Co dal Pán Bůh do těla Adamovi ?* - Do těla (ukážeme na celé tělo) Adamovi dal Pán Bůh duši (ukážeme na srdce). Tělo (zase ukážeme na celé tělo) Adama bylo vidět, ale duši (ukážeme na srdce) vidět nebylo.

4. *Jací byli Adam a Eva ?* - Adam a Eva byli krásní, zdraví a silní. V jejich duši (ukážeme na srdce) přebýval Pán Bůh. Jejich duše byla moc a moc krásná. Byla krásnější než růže, krásnější než ... (přirovnáváme k tomu, co je dítěti nejbližší). Pán Bůh měl Adama a Evu velice rád. Mluvili s Pánem Bohem jako s tatínkem a s maminkou. Měli se moc a moc dobře. Nebolely je ani zuby (ukážeme), ani břicho (ukážeme), ani hlava (ukážeme), ani nohy (ukážeme), ani ruce (ukážeme) atd. Poslouchal je nejen kůň, kravička, také zajíček, lev, tygr, slon atd. (jmenujeme dítěti známá zvířata nebo je ukazujeme v obrázkové knize).

Adam a Eva rádi pracovali a po práci je nebolely ani ruce ani nohy. Měli se tak dobře, že to už nemohlo být lepší. Neměli ani umřít. Potom měli přijít k Pánu Bohu do nebe. A v nebi u Pána Boha to je ještě krásnější a lepší.

5. *Kde bydleli Adam a Eva ?* - Adam a Eva bydleli v ráji. Byla to veliká a krásná zahrada. Byly v ní krásné růže atd. (jmenujeme květiny dětem známé a milé), stromy a na nich jablka, hrušky,

třešně, pomeranče atd. (jmenujeme dětem známé a milé ovoce).

Ve dne tam krásně svítilo sluníčko, v noci měsíček a hvězdičky. Nebylo tam ani moc horko, ani zima, bylo tam tak právě dobře. Bylo tam moc a moc krásně ! Chtěl(a) bys tam být také ?

6. *Co přikázal Pán Bůh Adamovi ?* - Pán Bůh přikázal Adamovi : » Ze všech stromů v ráji jez, ale ze stromu uprostřed ráje ať nejíš. Kdybys jedl z něho, zemřeš ! «

6. *Prvotní hřích*

1. *Poslouchali Adam a Eva Pána Boha ?* - Adam a Eva Pána Boha nejprve poslouchali, ale potom ho neposlechli. Jak se to stalo ?

Đábel v pekle byl velice rozzlobený na Adama a Evu. Myslí si : » Adam a Eva jsou v ráji a mají se moc dobře. Já jsem v pekle a mám se moc zle.

Adam a Eva se mají dostat z ráje do nebe a tam budou se mít ještě lépe. Đábel jim záviděl, že se mají tak dobře a že je má Pán Bůh tak rád. Přál si, aby Pána Boha neposlechli, aby je Pán Bůh z ráje vyhnal, aby se už nemohli dostat do nebe. Přemýšlel, jak by je navedl, aby Pána Boha neposlechli. «

A víte, jak to udělal ? Vlezl do hada. Potom v tom hadu vylezl na prostřední strom v ráji. Tam čekal, až Eva půjde kolem toho prostředního stromu. A Eva přišla k tomu prostřednímu stromu i s Adamem. Had řekl Evě : » Proč nesmíte jísti ze všech stromů v ráji ? « Eva odpověděla : » My smíme jíst ze všech stromů v ráji, jenom ze stromu uprostřed ráje jíst nesmíme. Umřeli bychom. «

Ale had řekl : » Neumřete, ale budete jako Pán Bůh ! « I utrhla Eva zapovězené ovoce a jedla. A dala je Adamovi a on jedl také. Bylo to velice nepěkné, ošklivé, že neposlechli Pána Boha. Byl to velký hřích ! Velice se za to styděli a schovali se.

Pán Bůh zavolal na Adama a řekl : » Ty jsi jedl ovoce zapovězené ! « Adam odpověděl : » Eva mi ho dala a já jsem jedl. « Pán Bůh řekl Evě : » Proč si tak učinila ? « Ona odpověděla : » Had mě svedl a jedla jsem. «

2. *Jak Pán Bůh potrestal Adama a Evu ?* - Pán Bůh potrestal Adama a Evu. Už se nemohli dostat do nebe, protože jejich duše (ukážeme na srdce) byla velice ošklivá. Jejich tělo (ukážeme) už nebylo tak zdravé jako předtím. Někdy je bolela hlava, bříško, ruce, nohy, zuby, bývali nemocní a museli umřít. I některá zvířata se jich bála a utíkala před nimi : zajíc atd. (jmenujeme dětem známá zvířata). Ale jiná zvířata zase chtěla Adamovi a Evě ublížit, jako lev... atd. (jmenujeme jim známá dravá zvířata). Adam a Eva se museli před nimi schovávat, bránit se i utíkat. Po práci bývali velice unaveni. Ale nejhorší bylo to, že se nemohli dostat do nebe. Bylo jim z toho velice smutno. Často si poplakali a říkali : » Co jsme to udělali, že jsme neposlechli Pána Boha ! Měli jsme raději poslouchat Pána Boha, a ne toho hada. « Velice prosili Pána Boha, aby jim to odpustil.

Pán Bůh věděl, jak je jim toho líto, že ho neposlechli. Proto jim slíbil, že jim pošle svého Syna a ten jim zase pomůže se dostat do nebe. Adam a Eva za to Pánu Bohu velice děkovali a těšili se, že až si to všechno vytrpí, Syn Boží jim pomůže do nebe.

Žili ještě velice dlouho na světě, měli mnoho práce, mnoho dětí, mnoho starostí, bývali nemocní a nakonec museli umřít. Jak umřeli, jejich duše (ukážeme na srdce) ještě dlouho musela čekat, než jim Syn Boží otevřel nebe.

7. *Co máme po Adamovi ?*

Narodil se chlapeček. Maminka a tatínek měli z toho velkou radost. Chlapečka pěkně vykoupali a zavinuli do čisté, bílé peřinky. Měl pěkné umyté nožičky (pokaždé ukážeme), tělo, ručičky, hlavičku, pěkně ho zavinuli do čisté, bílé peřinky, na hlavu mu dali pěkný čepeček, ale jeho dušička (ukážeme na srdce) nebyla čistá. Na jeho dušičce byla skvrna (hřích) po Adamovi, za to, že Adam neposlechl Pána Boha. Proto vzali toho chlapečka a donesli do kostela. Velebný pán se v kostele nad chlapečkem modlil. Potom vzal do ruky džbánček s vodou a lil tu vodu na hlavičku toho chlapečka (ukazujeme) a říkal » Josefe, já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. «

V té chvíli dušička (ukážeme na srdce) toho chlapečka byla zase čistá. A taková čistounká dušička může přijít k Pánu Bohu do nebe. Ale hned do nebe přijít nemůže. Nejprve musí ten chlapeček umřít a teprve potom může jeho duše přijít do nebe. Musí však být hodný a nesmí duši zašpinit hříchem.

8. *Syn Boží - Ježíš Kristus*

Otec nebeský viděl, jak Adam a Eva i jejich děti by se rádi dostali do nebe. Tu řekl svému Synu : » Jdi k těm lidem a pomáhej jim se dostat

do nebe. « Syn Boží chtěl přijít k lidem jako malé děťátko. Koho potřebuje malé děťátko ? Hodnou maminku. A pro Syna Božího musela být ta nejhodnější maminka. Otec nebeský takovou hodnou maminku našel. Byla to Panna Maria. Na její duši (ukážeme na srdce) nebyla žádná skvrna (hřích), ani po Adamovi. Její duše byla vždycky čistounká, svatá. Bydlela v jednom městečku a to městečko se jmenovalo Nazaret. Otec nebeský k ní poslal anděla, aby jí řekl, že se jí narodí děťátko. Anděl poslechl a přišel k Panně Marii. Pěkně ji pozdravil : » Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami. « Když to Panna Maria uslyšela, trochu se lekla. Nevěděla, co to má být. Tu jí anděl řekl » Neboj se, Maria, budeš mít syna a dáš mu jméno Ježíš. To bude Syn Boží ! «

Panna Maria se zeptala » Kterak se to stane ? « Anděl odpověděl : » Tak se to stane, že to udělá sám Pán Bůh ! « I zaradovala se Panna Maria a řekla : » Ejhle, dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého ! « To znamená Ať se to tak stane, jak Pán Bůh chce a jak to anděl řekl. Po těch slovech anděl zmizel.

1. *Kdo přišel nám otevřít nebe ?* - Nebe přišel nám otevřít Syn Boží. Syn Boží chtěl přijít k nám jako malé děťátko. K tomu potřeboval maminku.

2. *Jak se jmenuje maminka Syna Božího ?* - Maminka pro Syna Božího se jmenuje Panna Maria.

3. *V kterém městečku bydlela Panna Maria ?* - Panna Maria bydlela v městečku Nazaretě.

4. *Koho poslal Pán Bůh k Panně Marii ?* - Pán Bůh poslal k Panně Marii anděla.

5. *Jak pozdravil anděl Pannu Marii ?* - Anděl pozdravil Pannu Marii » Zdrávas, Maria, milosti

plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami. «
Panna Maria ještě nevěděla, proč anděl k ní přišel.
Proto se trochu ulekla.

6. *Co oznámil anděl Panně Marii ?* - Anděl oznámil Panně Marii : » Neboj se, Maria, budeš míti Syna a dáš mu jméno Ježíš. To bude Syn Boží. «

9. *Narodil se Kristus Pán*

Panna Maria se velice těšila na to, až se jí narodí Syn Boží jako malé děťátko, jako Ježíšek. Panna Maria začala bydlet se sv. Josefem, aby jí pomáhal opatrovat Ježíška, až se jí narodí.

A tu bylo poručeno, že každý musí jít k zápisu. (Vysvětlíme.) Panna Maria a sv. Josef museli k zápisu až do městečka Betléma. Bylo to velice daleko. Museli tam jít tři dni. Dali se tam zapsat a potom hledali nocleh. Nikdo je nechtěl vzít. Panně Marii a sv. Josefovi to bylo velice líto. Přišli až za město do jednoho chléva. Tam se v noci narodil Panně Marii Syn Boží jako malé děťátko. Byl to Ježíšek. Panna Maria ho ovinula do plének a položila do dřevěného korýtka (ukážeme rukou) - do jeslí.

Nedaleko venku byli pastýři. Hlídali v noci své ovečky. A tu se najednou před nimi ukázal anděl a ozářilo je světlo Boží. I báli se velice. Ale anděl jim řekl : » Nebojte se, neboť zvěstuji vám radost velikou. Narodil se vám Spasitel, Kristus Pán. Jděte do Betléma do chléva a tam najdete děťátko ovinuté v plénkách a položené v jeslích. « A hned se ukázalo ještě mnoho jiných andělů a zpívali » Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. «

Potom andělé zmizeli. Pastýři si řekli : » Pojd'-me do Betléma se podívat, co nám anděl zvěstoval. « I pospíchali do Betléma do chléva a našli tam Pannu Marii, svatého Josefa a děťátko, položené v jeslích. Jak se radovali, jak se těšili, že vidí Syna Božího jako děťátko. Dobře věděli : To není obyčejné děťátko, to je Syn Boží jako děťátko, to je Ježíšek !

Jak rádi se na něho dívali, jak rádi se k němu modlili. Potom vykládali Panně Marii a svatému Josefovi, co jim anděl o něm pověděl. A potom pospíchali domů a přinášeli Ježíškovi dárky. Jak to bylo všechno pěkné ! Také ty bys přinesl(a) Ježíškovi dárek ? Co bys mu dal(a) ? (Ukážeme obrázek Narození Páně).

1. *S kým bydlela Panna Maria ?* - Panna Maria bydlela se sv. Josefem. - Svatý Josef měl Panně Marii pomáhat opatrovat Ježíška.

2. *Do kterého městečka museli jít k zápisu ?* - Museli jít k zápisu do městečka Betléma. Až se dali zapsat, hledali nocleh. Nikdo je nevzal na nocleh, a proto šli do jednoho prázdného chléva.

3. *Kde se narodil Ježíšek ?* - Ježíšek se narodil v Betlémě, ve chlévě, v jesličkách na seně. Blízko byli pastýři a hlídali ovečky.

4. *Co řekl anděl pastýřům ?* - Anděl řekl pastýřům » Nebojte se, neboť zvěstuji vám radost velikou. Narodil se vám dnes Spasitel Kristus Pán. Jděte do Betléma do chléva a tam najdete děťátko ovinuté v plénkách a položené v jeslích. « - Potom se ukázalo ještě mnoho jiných andělů a zpívali » Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem

dobré vůle. « Pastýři pospíchali k Ježíškovi a přinášeli mu své dárky.

10. *Pán Ježíš v Nazaretě*

Ježíšek nezůstal dlouho v tom chlévě, kde se narodil. Když bylo ráno, všude se vykládalo, že v Betlémě ve chlévě se narodil Ježíšek. Tu přicházelo moc lidí k Ježíškovi a všichni ho chtěli mít u sebe. Říkali » Pojd'te k nám, pojd'te k nám, u nás máme dost místa. « A tak se Panna Maria a sv. Josef odstěhovali s Ježíškem do jednoho domu v Betlémě.

Potom přišli k Ježíškovi ještě z daleka svatí tři králové a přinesli mu zlato, kadidlo a myrhu (vysvětlíme). Z daleka až do Betléma je přivedla veliká hvězda. Jak se radovali, že viděli Ježíška !

Panna Maria a svatý Josef přinesli potom Ježíška do kostela. A v kostele se také radovali, že vidí Ježíška. Nejvíce se radovala z Ježíška stařenka Anna a stařeček Simeon. Ten stařeček se dlouho modlil, aby mohl vidět Ježíška, než umře. A když viděl Ježíška, řekl » Ted' už rád umřu, když jsem viděl Ježíška. «

Ale v té zemi byl též jeden král a ten byl velice zlý. Chtěl Ježíška zabít. Jmenoval se Herodes. Ale v noci se ukázal anděl svatému Josefovi a řekl jemu » Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a uteč do Egypta. Tam zůstaň tak dlouho, až ti zase povím, že se můžete vrátit domů. Herodes bude dítě hledat, aby je zabil. «

Svatý Josef vstal, probudil Pannu Marii, vzal Ježíška a hned ještě v noci odešli do Egypta. Herodes poslal vojáky do Betléma, aby tam zabili

všechny chlapečky až do dvou let. Myslil, že mezi nimi vojáci zabijí také Ježíška. Herodes i vojáci se ale velice zmýlili. Ježíšek už tam nebyl, byl daleko pryč. V Betlémě bylo mnoho pláče a křiku. Plakaly maminky, tatínci i děti. Bylo jim velice líto, že ti vojáci chlapečky zabíjejí.

Ale Pán Bůh za to krále Herodesa velice potrestal. Dostal škaredou nemoc a ta ho tak dlouho trápila, až z toho umřel.

Tu se zase ukázal anděl svatému Josefovi a řekl : » Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a vraťte se domů do Nazareta. Ten zlý král Herodes už umřel. « I vrátila se Panna Maria a svatý Josef s Ježíškem zase domů do Nazareta.

A v Nazaretě Ježíšek dorůstal. Pěkně a rád se modlíval, poslouchal, pomáhal své mamince Panně Marii a svatému Josefovi, svému pěstounu. Pěkně si hrával, žádného nebil ani nikomu nenařadal, žádnému neubližoval. Byl vždycky velice hodný. Chceš být též tak hodný jako Ježíšek ?

1. *Kdo přišel z daleka Ježíškovi se poklonit ?* - Z daleka přišli Ježíškovi se poklonit svatí tři králové. Přivedla je tam veliká hvězda.

2. *Co přinesli svatí tři králové Ježíškovi ?* - Svatí tři králové přinesli Ježíškovi zlato, kadidlo a myrhu.

3. *Kdo chtěl Ježíška zabít ?* - Ježíška chtěl zabít zlý král Herodes.

4. *Kam odešla Panna Maria a svatý Josef s Ježíškem před Herodesem ?* - Panna Maria a svatý Josef odešli s Ježíškem před Herodesem daleko pryč až do Egypta.

5. *Kdy se vrátila Panna Maria a svatý Josef s Ježíškem domů do Nazareta?* - Panna Maria a svatý Josef se vrátili s Ježíškem domů do Nazareta, až zlý král Herodes umřel.

11. *Pán Ježíš učil lidi, uzdravoval nemocné a křísil mrtvé*

Když byl Pán Ježíš velký, učil lidi o Pánu Bohu. Rádi ho poslouchali. Mnozí přišli za ním z daleka. A když neměli co jíst, Pán Ježíš jen požehnal několik chlebů a pečené ryby, a všichni se najedli tolik, až měli dost. Také nemocné k němu přinášeli a on je hned uzdravil.

I mrtvé vzkřísil, že zase byli živi. Jednou vynášeli na hřbitov velkého mrtvého chlapce. Maminka pro něho velice plakala. On k ní přišel a řekl » Neplač « a poručil mrtvému chlapci : » Vstaň ! « A on hned vstal a chodil a byl zase živý. Jak se maminka z toho radovala a všichni ostatní ! Jindy zase tak vzkřísil mrtvé děvče a jindy mrtvého Lazara, a ten už byl čtyři dni v hrobě ! Tak ukázal Pán Ježíš, jak má všechny rád a že vždycky může udělat, co chce.

1. *Co dělal Pán Ježíš, když byl velký?* - Když byl Pán Ježíš velký, učil všechny o Pánu Bohu.

2. *Proč nosili k Pánu Ježíši nemocné?* - K Pánu Ježíši nosili nemocné, aby je uzdravoval. Mohl Pán Ježíš uzdravit každého nemocného? Ano, Pán Ježíš mohl uzdravit každého nemocného.

3. *Proč Pán Ježíš přicházel i k těm, co umřeli?* - Pán Ježíš přicházel i k těm, co umřeli, aby je vzkřísil. Může Pán Ježíš vzkřísit každého mrtvého? Ano, Pán Ježíš může vzkřísit každého mrtvého.

12. *Pán Ježíš má nejvíce rád děti*

Jednoho dne přišly maminky k Pánu Ježíši s malými dětmi, aby na ně položil ruce, aby byly hodné, zdravé a také mohly přijít do nebe. Ale ti, co byli kolem Pána Ježíše, nechtěli je pustit.

Ale Pán Ježíš jim pravil »Nechte děti přijít ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království nebeské.« Potom bral Pán Ježíš děti do náručí, vkládal na ně ruce a žehnal jim...

1. *Koho má Pán Ježíš nejvíce rád ?* - Pán Ježíš má nejvíce rád děti.

2. *Co řekl Pán Ježíš o dětech ?* - Pán Ježíš řekl o dětech »Nechte děti přijít ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království nebeské.« - Chceš, aby ti Pán Ježíš také požehnal ?... Víš, kde bydlí Pán Ježíš ?... V kostele, vpředu, na oltáři, v malé pozlacené skřínce, a té skřínce říkáme svatostánek... Když k němu přijdeš, on ti pokaždé požehná, abys byl(a) hodný(á), zdravý(á) a mohl(a) k němu do nebe. To budeš rád(a) pospíchat do kostela, že ? Půjdeme spolu do kostela a já ti ukážu, jak se tam máš chovat. Ano ?

13. *K čemu si Pán Ježíš vyvolil apoštoly ?*

Pán Ježíš učil všechny lidi o Pánu Bohu, ale některé si vybral a učil ještě zvlášť. To byli apoštolové. Bylo jich dvanáct (ukážeme na prstech). A víte, proč je učil ještě zvlášť o Pánu Bohu ? Proto je učil ještě zvlášť o Pánu Bohu, aby i oni mohli učit jiné lidi o Pánu Bohu. Také jim řekl »Bude te lidi křtít, aby se jim odpustil hřích po Adamovi a oni mohli se dostat do nebe. Také očistíte

duši těm, co vám řeknou svoje hříchy (ve svaté zpovědi). Také uděláte z chleba moje tělo a z vína moji krev a dáte to těm, co půjdou k svatému přijímání. Také budete jiné biřmovat, aby vždycky poslouchali Pána Boha, a ne d'ábla. Také budete jiné světit na biskupy a kněze (velebné pány) a jiné zase posvětíte, aby mohli být maminkou a tatínkem.

Největší moc z apoštolů dal Pán Ježíš svatému Petrovi. Svatý Petr už umřel. Jeho duše je v nebi a jeho tělo je v hrobě daleko od nás (v městě Římě). Ted' je na jeho místě papež : Říkáme mu svatý Otec, že se stará o nás jako náš nejlepší tatínek, nejlepší otec, abychom se mohli dostat do nebe.

Apoštolové už také umřeli. Jejich duše jsou v nebi. Na jejich místě jsou ted' biskupové. A jim pomáhají kněží (velební páni). My všichni, co jsme pokřtěni a posloucháme papeže (svatého Otce), biskupy a kněze (velebné pány), jmenujeme se dohromady svatá Církev katolická.

1. *Koho učil Pán Ježíš zvlášť o Pánu Bohu ?* - Pán Ježíš učil zvlášť o Pánu Bohu apoštoly.

2. *Kolik bylo apoštolů ?* - Apoštolů bylo dvanáct.

3. *Kterému z apoštolů dal Pán Ježíš největší moc ?* - Největší moc dal Pán Ježíš z apoštolů svatému Petrovi.

4. *Kdo je ted' na místě apoštola svatého Petra ?* - Na místě apoštola svatého Petra je ted' papež. Říkáme mu také svatý Otec, že se o nás stará jako nejlepší tatínek, abychom se mohli dostat do nebe.

5. *Kdo je teď na místě ostatních apoštolů ?* - Na místě ostatních apoštolů jsou teď biskupové. Jim pomáhají kněží (velební páni).

6. *Jak se jmenujeme dohromady my, co jsme pokřtěni a posloucháme papeže, biskupy a kněze (velebné pány) ?* - My, co jsme pokřtěni a posloucháme papeže, biskupy a kněze (velebné pány), jmenujeme se dohromady svatá Církev katolická.

14. *Pán Ježíš se rozloučil s apoštoly předtím, než zemřel na kříži*

Pán Ježíš chtěl vzít tresty za naše hříchy na sebe, abychom nemuseli do pekla a mohli do nebe. Proto chtěl se nechat přibít na kříž za naše hříchy. Mělo to být v pátek. Předtím, ve čtvrtek večer, Pán Ježíš s apoštoly ještě naposledy večeřel. Chtěl dát něco na památku jim a také nám.

Proto, když večeřeli, vzal Pán Ježíš chléb a požehnal ho. Potom ho lámal, podával apoštolům a řekl : » Vezměte a jezte, toto je tělo mé... « Potom vzal i kalich s vínem, požehnal ho, podával apoštolům a řekl » Vezměte a pijte, toto jest krev má. To činite na mou památku ! «

Potom začal se loučit s apoštoly : Řekl jim » Mějte se rádi, jako já mám rád vás ! «

1. *Kdy Pán Ježíš s apoštoly naposledy večeřel ?* - Pán Ježíš naposledy večeřel s apoštoly ve čtvrtek večer.

2. *Co udělal Pán Ježíš z chleba a vína ?* - Pán Ježíš udělal z chleba své tělo a z vína svou krev. My říkáme Pán Ježíš proměnil chléb ve své tělo a víno ve svou krev.

3. *Co přijímali apoštolové při poslední večeři ?* - Apoštolové přijímali při poslední večeři tělo a krev Pána Ježíše. - Apoštolové byli tehdy ponejprv u svatého přijímání. - Až ty půjdeš k svatému přijímání, také dá ti velebný pán Pána Ježíše ve svaté hostii (vysvětlíme v malém bílém kolečku). Už jsi to viděl v kostele ? Chceš dostat Pána Ježíše ve svaté hostii ?

15. *Pán Ježíš zemřel za nás na kříži*

Než Pána Ježíše přibili na kříž, nejprve ho vojáci bili po holých zádech důtkami (vysvětlíme). Jak to bolelo Pána Ježíše ! Potom mu dali na hlavu věnec z trní (trnovou korunu) a zatloukli ho do hlavy. Jak to zase bolelo Pána Ježíše ! Potom mu dali na rameno velký a těžký kříž. Ten kříž musel si Pán Ježíš nést až za město na horu Kalvárii.

Mnoho lidí šlo s ním. Mezi nimi byla též maminka Pána Ježíše Panna Maria. Velice plakala.

Potom přišli za město na horu Kalvárii. Vojáci vzali do ruky velké hřebíky a velké kladivo. Pána Ježíše položili na kříž a začali mu přibíjet ruce a nohy na kříž. Jak to zase bolelo Pána Ježíše ! Potom postavili kříž s Pánem Ježíšem do země. Bylo to ještě před polednem. Pán Ježíš visel na kříži až do tří hodin odpoledne a velice ho všechno bolelo. Ale Pán Ježíš to trpěl za nás i za tebe rád, aby nás nemusel Pán Bůh trestat za naše hříchy a my se mohli dostat do nebe. Potom Pán Ježíš na kříži umřel. Bylo to odpoledne ve tři hodiny. Když Ježíš umřel, země se začala třást, skály pukaly a hroby se otvíraly. Lidé se velice báli. I jeden z vojáků řekl o Pánu Ježíši » Jistě to je Syn Boží ! «

1. *Proč Pán Ježíš se nechal přibít na kříž ?* - Pán Ježíš se nechal přibít na kříž, protože chtěl trpět za naše hříchy, abychom nemuseli do pekla a mohli se dostat do nebe.

2. *Co udělali vojáci Pánu Ježíši, než ho přibili na kříž ?* - Než vojáci přibili na kříž Pána Ježíše, nejprve ho bili po holých zádech důtkami a na hlavu mu zatloukli věnec z trní (trnovou korunu).

3. *Kdy umřel Pán Ježíš na kříži ?* - Pán Ježíš umřel na kříži v pátek odpoledne ve tři hodiny. - Proto se v pátek odpoledne ve tři hodiny zvoní.

16. *Pán Ježíš vstal z mrtvých*

Když Pán Ježíš umřel na kříži, dali ho do hrobu. Bylo to v pátek k večeru. Ale jeho tělo v hrobě nezůstalo. Za tři dni (ukážeme na prstech), v neděli ráno Pán Ježíš sebe vzkřísil a zase vyšel z hrobu ven živý. To mohl udělat jenom Pán Ježíš. On může udělat všechno, co chce. A jak vstal zase živý, ukázal se své mamince, Panně Marii, a ta měla z toho velkou radost. Potom také se ukázal hodným lidem, apoštolům. I ti měli z toho velkou radost. Potom Pán Ježíš apoštoly ještě učil, jak mají lidem pomáhat do nebe.

Jednou umřeš i ty. Z tvého těla (ukážeme) odejde duše ven (ukážeme). Kam půjde tvoje duše ?... A kam dají tvoje tělo (ukážeme) ? Bude tvoje tělo pořád v hrobě ?... Jednou vzkřísí Pán Ježíš i tvoje tělo, a bude zase živé, vyjde z hrobu ven. A víš, kam půjde ? Půjde tam, kde bude tvoje duše. Kdo bude mít svou duši v nebi, tak to tělo půjde také do nebe k té duši, a kdo bude mít svou duši v pekle, tak jeho tělo půjde také k té duši do pekla. A v nebi potom bude ještě větší radost. Tam se

bude radovat nejen duše, ale i tělo. A v pekle zase bude větší trápení. Tam se bude trápit v ohni nejen duše, ale i tělo.

1. *Kdy Pán Ježíš vstal z hrobu zase živý ?* - Pán Ježíš vstal z hrobu zase živý třetí den, v neděli ráno.

2. *Vzkřísí Pán Ježíš i tvoje tělo, až bude mrtvé ?*
- Ano, Pán Ježíš vzkřísí i tvoje tělo, až bude mrtvé.
- Pán Ježíš může udělat všechno, co chce.

17. *Pán Ježíš vstoupil na nebesa a seslal Ducha svatého*

Jednoho dne Pán Ježíš se zase ukázal apoštolům. Řekl jim » Dnes se s vámi rozloučím a odejdu do nebe. A když odejdu do nebe, modlete se, a já vám pošlu Ducha svatého. On vám bude pomáhat, abyste uměli lidi vést do nebe. «

Potom šel Pán Ježíš s apoštoly za město na horu (ukážeme). Na té hoře rostly olivové stromy. Proto té hoře říkáme hora Olivová. Tam jim požehnal (ukážeme) a začal se zvedat od země výš, výš (ukážeme), až ho už neviděli. Tak Pán Ježíš vstoupil na nebesa k svému nebeskému Otci. Apoštolové se pořád dívali za ním.

Tu se jim ukázali dva andělé a řekli : » Co tu stojíte a hledíte do nebe ? Ten Pán Ježíš, co od vás teď odešel do nebe, zase přijde tak, jak jste ho viděli odcházet. « - Víš, kdy zase Pán Ježíš tak přijde z nebe ? To bude tehdy, až bude křísit všechny mrtvé, aby z hrobu zase vstali.

Potom apoštolové odešli do města a tam se modlili s Pannou Marií devět dní (ukážeme). Desátého dne (ukážeme) ráno bylo slyšet hukot, jako

když táhne silný vítr. I ukázaly se nad apoštoly ohnivé jazyky. Tak na ně sestoupil Duch svatý a začal apoštolům pomáhat, aby uměli lidi vést do nebe.

1. *Kam vstoupil Pán Ježíš z hory Olivové ? - Z hory Olivové vstoupil Pán Ježíš na nebesa. - Kdy ty půjdeš za Pánem Ježíšem do nebe ?... Kdy tam půjde tvoje duše ?... Kdy tam půjde i tvoje tělo ?*

2. *Kdo potom sestoupil na apoštoly ? - Na apoštoly potom sestoupil Duch svatý.*

3. *Proč Pán Ježíš poslal apoštolům Ducha svatého ? - Pán Ježíš poslal apoštolům Ducha svatého, aby jim pomáhal vést lidi do nebe. Kterému z apoštolů dal Pán Ježíš největší moc ? - Největší moc dal Pán Ježíš z apoštolů svatému Petrovi. Kdo je teď na místě apoštola svatého Petra ? - Papež. Také mu říkáme svatý Otec. Kdo je teď na místě apoštolů ? Biskupové. Kdo pomáhá biskupům ? Kněží (velební páni).*

18. *Panna Maria a svatý Josef*

Když byl Ježíšek ještě malý, opatrovala ho jeho maminka Panna Maria a jeho pěstoun svatý Josef. Svatému Josefovi říkáme pěstoun, že to nebyl tatínek Ježíškův, ale jenom pomáhal Ježíška opatrovat. Ježíšek na světě tatínka neměl, jenom maminku. Tatínek Ježíškův byl sám Otec nebeský.

Ježíšek se rád modlil k nebeskému Otci a rád pomáhal doma při práci své mamince Panně Marii a svému pěstounu svatému Josefovi. Chceš se podobat Ježíškovi ? Proto také budeš se rád(a) modlit a pomáhat, ano ?

Když byl Ježíšek už velký, jeho pěstoun svatý Josef byl velice nemocný a začal umírat. Pán Ježíš ho vzal do náručí, Panna Maria při něm stála, a tak se mu dobře umíralo. Chceš, aby se ti také tak dobře umíralo? Proto večer se ještě modli
» Svatý Josefe, vypros mi šťastnou hodinu smrti. «
- Myslíš si proč nechal Pán Ježíš svatého Josefa umřít? Proto ho nechal umřít, aby mohl svatý Josef do nebe. Kdo chce do nebe, musí nejprve umřít.

A potom Pán Ježíš se rozloučil se svou maminkou a šel mezi lidi, aby jim pomáhal do nebe. Jen někdy se přišel na maminku podívat anebo jeho maminka Panna Maria šla za ním.

Velice plakala, když zlí lidé Ježíše bili, když mu dali trnový věnec na hlavu (trnovou korunu), když mu dali na rameno velký a těžký kříž, když ho na kříž přibíjeli, když na kříži umíral, když ho s kříže sundávali a dali jí ho na klín mrtvého a když ho dávali do hrobu.

Ale zase se velice Panna Maria radovala, když Pán Ježíš z hrobu zase vyšel živý a když se jí ukazoval a s ní zase mluvil. Byla také při tom, když vstoupil na nebesa a když seslal Ducha svatého apoštolům.

Potom byla s Pánem Ježíšem každý den, když šla k svatému přijímání. Až ty půjdeš k svatému přijímání, také budeš mít u sebe Pána Ježíše ve svaté hostii (v tom malém bílém kolečku). Že se už na to těšíš? Ale nejprve půjdeš k svaté zpovědi a povíš velebnému pánovi, v čem jsi byl nehodný. On ti to odpustí, tvoje dušička bude zase čistá, a potom se bude Pánu Ježíši u tebe velice líbit.

A potom Pán Ježíš nechal svou maminku Pannu Marii také umřít, aby mohla k němu do nebe.

Když umřela, její duše se dostala hned do nebe k Pánu Ježíši. Její tělo dali do hrobu, ale Pán Ježíš nenechal její tělo v hrobě. Zase je vzkřísil a vzal duši své maminky Panny Marie také do nebe.

Ted' je duše i tělo Panny Marie v nebi. A v nebi se Panna Maria nejen raduje, ale také prosí za nás, i za tebe, abys mohl také do nebe. A nejvíce prosí za ty, kteří ji o to pěkně prosí. Popros o to Pannu Marii! » Panno Maria máti, opatruj nás, malé děti.« - Panna Maria tě má ráda ještě více, než tvoje maminka na zemi. Máš dvě maminky. Jedna maminka je zde (ukážeme) a druhá maminka je v nebi, to je Panna Maria.

1. *Kdo je tvoje maminka na zemi?* - Tvoje maminka na zemi je zde (ukážeme).

2. *Kdo je tvoje maminka v nebi?* - Tvoje maminka v nebi je Panna Maria.

3. *Co dělá Panna Maria v nebi?* - Panna Maria se v nebi raduje u Pána Ježíše a prosí za nás, abychom se mohli dostat taky do nebe. Za koho prosí nejvíce?

19. *Svatá zpověď*

1. *Před svatou zpovědí*

Andělíčku strážný, pomáhej mi, abych si vzpomněl na to, když jsem byl nehodný, aby mi toho bylo líto, že jsem Pána Boha neposlechl, abych se chtěl doopravdy polepšit, abych to všechno pověděl velebnému pánovi a abych se dobře pomodlil to, co mi velebný pán řekne. Pomáhej mi i ty, Panno Maria, a Duchu svatý.

1. Modlil(a) ses každý den ráno ? Udělal(a) jsi aspoň kříž před snídaním, po snídani, před obědem, po obědě, před večeří a po večeří ? Byl(a) jsi při modlitbě rozpustilý(á) ?

2. Říkal(a) jsi jméno Boží zbytečně ?

3. Šel (šla) jsi rád(a) v neděli do kostela ? Anebo si nechtěl(a) jít do kostela ? - Byl(a) jsi v kostele rozpustilý(á) ?

4. Poslouchal(a) jsi vždycky maminku a tatínka ?

5. Byl(a) jsi vždy hodný(á) na jiné ? Nadával(a) jsi někomu, posmíval(a) se, bil(a) jiné ? Naváděl(a) jiného, aby bil jiné, nadával, kradl, dělal škaredé věci ? - Trápil(a) jsi zvířátka ?

6. a 9. Díval(a) ses zbytečně na to, co se zakrývá, sahal(a) jsi zbytečně na to, co se zakrývá ? Sahal tam zbytečně někdo jiný ? Kdo ? - Dělal(a) jsi škaredé věci ?

7. a 10. Vzal(a) jsi, co nebylo tvoje ? Co jsi vzal(a) ? Rozbil(a) jsi něco schválně ? Pokazil(a) jsi něco schválně ?

8. Mluvil(a) jsi vždy pravdu ? - Lhal(a) jsi ? Zapíral(a) jsi ? Nechtěl(a) ses přiznat ? Sváděl(a) na jiného, co nebylo pravda ?

Pán Bůh tě má rád. On ti dal oči, ruce, ústa, nohy, maminku, tatínka, sluníčko... (vypočítáme další). Podívej se : a ty jsi Pána Boha neposlouchal(a). Bylo to od tebe hezké ? Zasloužil si to od tebe Pán Bůh ? A kdybys tak umřel(a) s těmi hříchy, musel by tě Pán Bůh potrestat. Pán Bůh tě má tak rád. Ještě tě nenechal umřít. Ještě

čeká, až to všechno povíš velebnému pánovi v svaté zpovědi a on ti to všechno odpustí. Tvoje dušička bude zase čistá, jakoby se vykoukala. Je ti líto, že jsi Pána Boha neposlouchal (a) ? Chceš se už doopravdy polepšit ?

Pane Bože, je mi velice líto, že jsem tě neposlouchal(a). Chci se doopravdy polepšit a už... (ted' dítěti napovíme, v čem se má polepšit).

2. Při svaté zpovědi

» Ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého. Amen. Vyznávám se před Pánem Bohem, že jsem se dopustil (a) těchto hříchů: Já jsem...

To jsou mé hříchy. Srdečně jich lituji a s pomocí Boží se chci opravdu polepšit. «

(S dítětem to všechno doma nacvičíme a řekneme, jak to bude u svaté zpovědi. Zvláště upozorníme, aby dávalo pozor, co mu řekne velebný pán a co mu uloží, aby se pomodlilo po svaté zpovědi. Spíše ať neodchází, až kněz udělá po svaté zpovědi nad ním kříž při rozhřešení, kdy dítě udělá kříž také. Nejlépe uděláme, když doma při nácviku dítě k nám přiklekne k židli a my budeme napodobovat kněze, jak to dělá při svaté zpovědi.)

3. Po svaté zpovědi

(Dítěti připomeneme, aby se pomodlilo to, co kněz uložil za pokání. Potom s dítětem ještě poděkujeme za odpuštění hříchů :)

» Pane Ježíši, mám velkou radost. Ve svaté zpovědi byly mi odpuštěny moje hříchy. Moje duše je zase čistá a krásná. Děkuji ti za to, Pane Ježíši. Prosím tě, pomáhej mi, abych už neudělal(a) žádný hřích. I ty mi k tomu pomáhej, Panno Ma-

ria, a můj andělíčku strážný... Zdrávas, Maria... Andělíčku... «

(Někdo z domácích dítěti pomáhá v přípravě na svatou zpověď, a v kostele před svatou zpovědí a po svaté zpovědi.)

20. *Svaté přijímání*

(Dítě poučíme o čistotě duše k svatému přijímání, o čistotě těla a šatu, o lačnosti před svatým přijímáním a o modlitbě před svatým přijímáním. Upozorňujeme, že před svatým přijímáním musíme být lačni tři hodiny od pokrmu tuhého, jednu hodinu od pokrmu tekutého a že požití čisté pitné vody je před svatým přijímáním dovoleno. S dítětem také prakticky nacvičíme doma úkon svatého přijímání Kříž, otevření knížek, úst, zavření úst a knížek, sklonění hlavy s křížem a s trojím bitím v prsa. Nejhlavnější přitom je probouzet a živit v dítěti touhu po svatém přijímání. Jak k svaté zpovědi, tak i k svatému přijímání opět někdo z domácích dítě doprovází a šeptem napovídá několik vět přípravy k svatému přijímání a poděkování po svatém přijímání.)

V kostele při mši svaté, před svatým přijímáním

» Pane Ježíši, věřím, že jsi zde ve svaté hostii. Přijď ke mně a pomoz mi, abych byl(a) zbožný(á) a hodný(á). Když budu zbožný(á) a hodný(á), dostanu se jistě jednou k tobě do nebe. Pane Ježíši, ty mě máš rád. I já tě mám rád(a). Mrzí mě, že jsem tě někdy neposlechl (a). Prosím tě, odpusť mi to. Přijď, Paně Ježíši, těším se na tebe. «

Při svatém přijímání

Když kněz ukazuje svatou hostii

» Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale řekni jen slovo, a uzdravena bude duše má. « (Třikrát. Přitom se bijeme třikrát v prsa)... » Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. «

(Dítě jde v doprovodu s někým z domácích k svatému přijímání tak, jak to bylo doma nacvičeno.)

Po svatém přijímání

» Pane Ježíši, přišel jsi ke mně. Děkuji ti a mám tě za to rád(a). Klaním se ti s Pannou Marií, se svatým Josefem a se všemi anděly a svatými. Pomáhej mi, abych byl(a) hodnější. Pomáhej též tatínkovi, mamince, bratrům, sestrám, dědečkovi, babičce... i ostatním, aby tě měli tak rádi jako já. Vezmi nás všechny jednou do nebe. Ode dneška chci chodit často k svatému přijímání. Tak ti ukážu, že tě mám opravdu rád(a). «

(Dítěti dopomůžeme k častějšímu svatému přijímání, bez svaté zpovědi. Stačí, když večer lituje svých dětských chyb. K svaté zpovědi může chodit podle rozhodnutí kněze za čtrnáct dní nebo za měsíc.)

Z Á V Ě R

Při stavění domu je nejdůležitější položit dobrý základ. Nuže, dobrou náboženskou výchovou již v útlém věku kladete dobrý základ pro to nejdůležitější, pro věčné štěstí svého dítěte. A na tom záleží nejvíce ! Zde na světě má všechno jen krátké trvání, ale po smrti, na věčnosti to bude bez konce. V tom smyslu také řekla Panna Maria v jednom svém zjevení v Lurdech sv. Bernadetě » Slibuji ti, že tě učiním šťastnou, ne však zde na světě, ale po smrti v nebi. « V tom duchu také to velmi krásně pochopila maminka, která říkala, že se modlí za své děti ne o to, aby se měly dobře zde na světě, ale aby byly šťastné na věčnosti v nebi : » Pane Ježíši, dělej s mými dětmi co chceš, jen ať jsou všechny spaseny. «

V tom je ovšem také cesta k pravému štěstí i zde na světě, neboť Pán Ježíš řekl » Hledejte nejprve království Boží a jeho spravedlnost, a ostatní všechno bude vám přidáno « (Mt 6,33).

Úvodem	3
1. Bůh	5
2. Modlitba	10
3. Svět	15
4. Andělé	16
5. První lidé	18
6. Prvotní hřích	20
7. Co máme po Adamovi	22
8. Syn Boží - Ježíš Kristus	22
9. Narodil se Kristus Pán	24
10. Pán Ježíš v Nazaretě	26
11. Pán Ježíš učil lidi, uzdravoval nemocné a křísil mrtvé	28
12. Pán Ježíš má nejvíce rád děti	29
13. K čemu si Pán Ježíš vyvolil apoštoly ?	29
14. Pán Ježíš se rozloučil s apoštoly před- tím, než zemřel na kříži	31
15. Pán Ježíš zemřel za nás na kříži	32
16. Pán Ježíš vstal z mrtvých	33
17. Pán Ježíš vstoupil na nebesa a seslal Du- cha svatého	34
18. Panna Maria a svatý Josef	35
19. Svatá zpověď	37
20. Svaté přijímání	40
Z á v ě r	42

Upozornění: K této knížce patří ještě další:

1. Výchova dítěte v rodině. - 2. Rodiče, jak to řeknete svému chlapci - nejmenšímu, dorůstajícímu a dospělému ? (Směrnice výchovy k mravní čistotě.) -
3. Rodiče, jak to řeknete svému děvčeti - nejmenšímu, dorůstajícímu a dospělému ? (Směrnice výchovy k mravní čistotě.)